

Foreløpig årsregnskap 2015

4. kvartal 2015

3. februar 2016

Finn Haugan, konsernsjef
Kjell Fordal, finansdirektør

SpareBank1 SMN, regionens viktigste finansinstitusjon

Oversikt

- 200 000 privatkunder og 14000 bedrifter i Trøndelag og på Nord Vest landet. Markedsleder i Trøndelag og Romsdal
- Norges nest største sparebank med 119 milliarder i forvaltningskapital inklusiv SpareBank 1 Boligkreditt
- Stifter og medeier SpareBank 1 Gruppen A/S. Offensiv digitaliseringsstrategi i kundegrensesnitt og bankdrift.

Historie

- Etablert i 1823
- Regionbank for Midt Norge siden 1985
- Børsnotert siden 1994
- SpareBank 1 alliansen fra 1996
- I Romsdal fra 2005 etter oppkjøp av Romsdals Fellesbank AS
- I Ålesund og Sunnmøre fra 2009 etter oppkjøp av BN Bank herunder Kredittdbanken i Ålesund.
- Førsteklasses resultat- og avkastningshistorikk

Det går bra

Banken tjener godt

Banken vokser både på lån, innskudd, forsikring, sparing, eiendomsmegling og regnskap

Banken blir mer solid og når sine kapitalmål

Banken effektiviseres, 10 % færre årsverk i morbanken

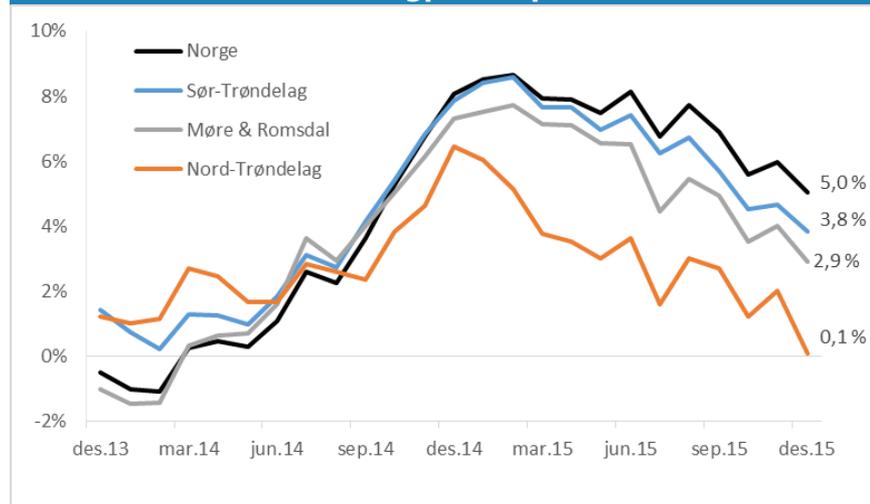
Banken er i en region som er lite påvirket av redusert oljepris. Banken har god kontroll på eksponeringen i oljerelatert virksomhet

Banken har lave tap

Banken har startet opptrappingen av utdelingsforholdet

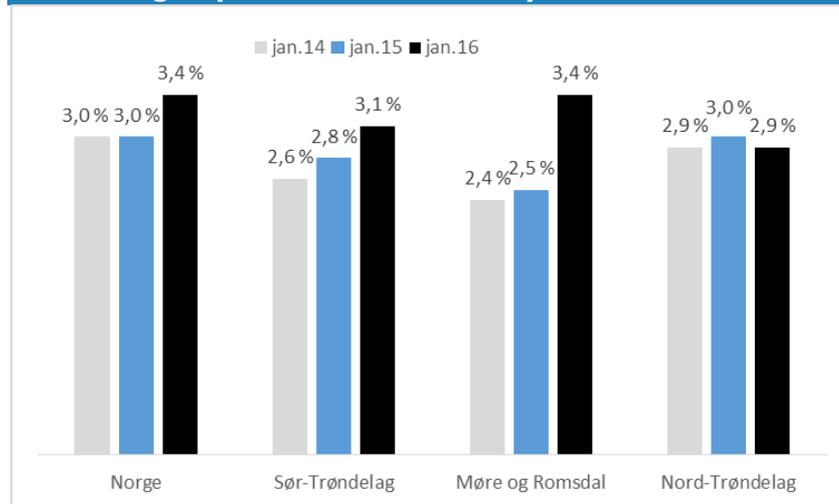
Midt-Norge : Boligprisvekst under landssnittet. Ledighet lavere, med unntak av Møre og Romsdal

Tolv månedersvekst i boligpriser. prosent. Siste 2 år

Kilder: Eiendom Norge, FINN og Eiendomsverdi AS

Helt ledige i prosent av arbeidsstyrken. Månedstall.

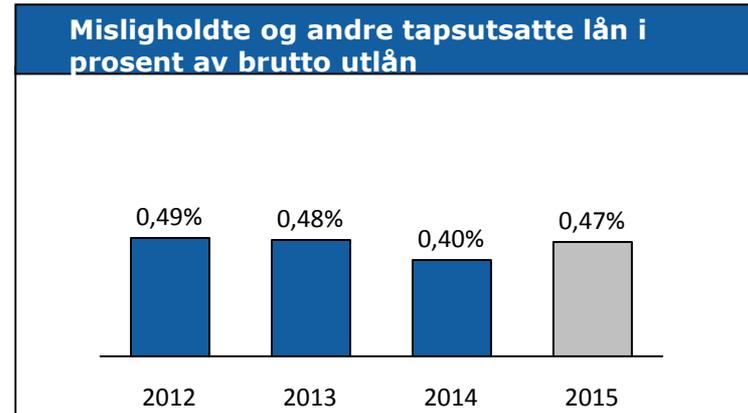
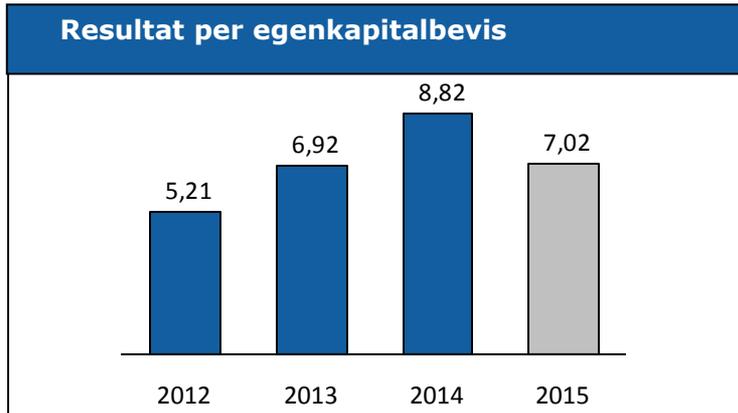
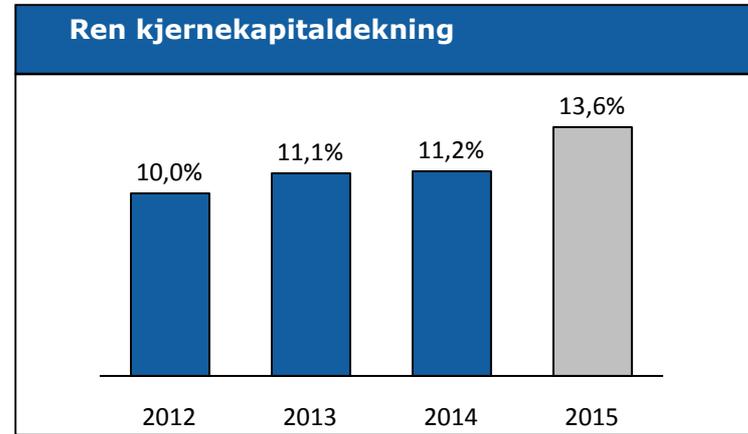
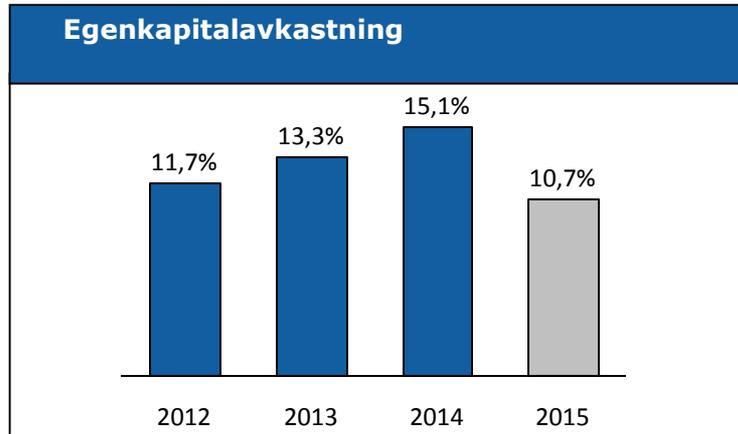

Kilde: NAV

Status i næringslivet i bankens markedsområde

Område		Status	Utsikt	Kommentar
Makro				<ul style="list-style-type: none"> Svakere norsk vekst pga reduserte oljeinvesteringer og lavere oljepris – noe bedring i europeiske og amerikanske vekstanslag Norsk rentenedgang i september og fortsatt lave lange norske renter (nye kutt priset inn) Ytterligere svekket norsk krone (2,5% målt ved importveid kronkurs siste kvartal)
Bygg & Anlegg				<ul style="list-style-type: none"> Fortsatt bra nivå på ordreservene i både bygg og anlegg Økt nyboligsalg og igangsetting av boliger. Byggeaktivitet kan reduseres pga. svakere makro. Fortsatt høyt konkursnivå, men noe avtagende Foreløpig analyse av regnskap for 2014 viser fortsatt høy andel med negativt res. (25%)
Nærings- eiendom				<ul style="list-style-type: none"> Fortsatt stabile leiepriser for kontor i de største byene ekskl. Stavanger der prisene er kraftig redusert. Også marginal nedgang i Trondheim og Oslo Fallende yield 2014-15. «Prime yield» på 5,25% i Trondheim (vs. normalt 6,5-7,0%) Økt ledighet i Trondheim hittil i 2015 (7,1% -> 8,9%). Også stor økning i Ålesund Flere leietakere enn normalt forventes å slite pga makroutsiktene
Varehandel				<ul style="list-style-type: none"> Pristigning bidro til fortsatt vekst på linje med tidligere, men redusert volumvekst Veksten i generell varehandel er lavere enn i kjøpesentrene. Nett- og sportsbutikkene på veksttoppen hittil i år med 14,6 og 9,5%. Fortsatt svakt for dagligvarer med 2,6% -kosmetikk og tekstiler har negativ vekst (hvh. -0,7% og -2,7%).
Offshore Service Fartøy				<ul style="list-style-type: none"> Synkende oljepris pga økt tilbud av olje og svekket etterspørsel Fortsatt svakt spotmarked for supply - ca 100 fartøy i opplag i Nordsjøen Lav aktivitet i subsea pga utsatte prosjekter og liten investeringsvilje. Konkurs i seismikk. Rødt flagg opprettholdes – ingen snarlig lysning i sikte; i hvert fall ikke for PSV
Maritim industri				<ul style="list-style-type: none"> Tynn ordrebok for 2016/2017 (store fartøy). OSV kontraheringer stort sett stoppet opp, men god aktivitet innenfor havbruk Trenden med svekket lønnsomhet fortsetter inn i 2015 for alle verft Stor nedbemanningsaktivitet hos aktørene som leverer til olje-/gass Gult flagg beholdes pga god aktivitet innenfor fiskeri/havbruk – rødt for olje/gass
Havbruk				<ul style="list-style-type: none"> Laksepriser har holdt seg høye i 2015 - 49,3 NOK/kg vs. 47,80 NOK/ kg på samme tid i fjor. Lønnsomheten påvirkes negativt av økte kostnader til lusebekjempelse Største utfordring er påvirkning på ytre miljø, sykdom, lus, rømming. Investeringsnivået er høyt og kostnadskontroll er viktig.
Fiskeri				<ul style="list-style-type: none"> God ressursituasjon for hvitfisk / fortsatt økende priser fra historisk bunn. Pelagisk: God ressursutv. for makrell/kolmule - oppgang for sild. Høyere priser generelt Lavere drivstoffkostnader som følge av oljeprisfallet For 2015 forventes vesentlig bedre inntjening for fiskefartøy innenfor hvitfiskektoren. For pelagiske fartøy og for fiskeindustri/-eksport forventes resultater som i 2015

Styrket soliditet, god inntjening og lav risiko

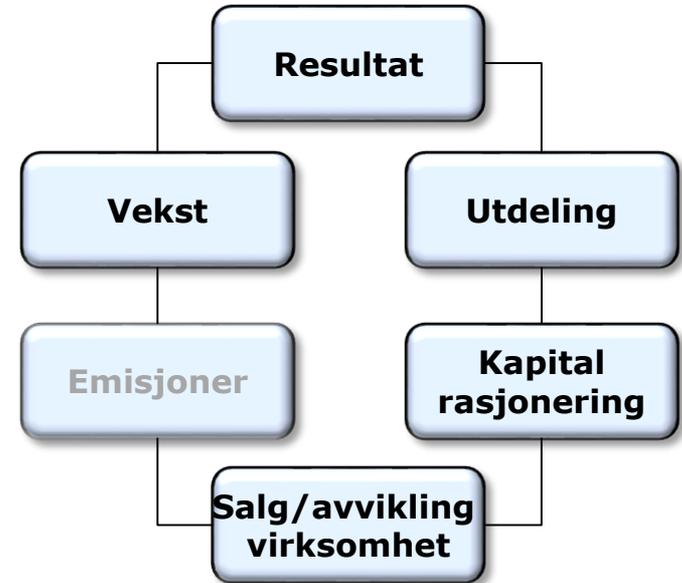

4. kvartal 2015

Kapitalplan

Ren kjernekapitaldekning 13,6 %, en økning på 2,4 %-poeng i 2015

- Per 31. desember 2015 er regulatoriske krav til ren kjernekapital på 11,0 prosent, inkludert kombinerte bufferkrav. Kravet vil øke til 11,5 prosent fra 30. juni 2016
- Banken har ikke mottatt noe individuelt pilar 2 tillegg, men Finanstilsynet meddelte høsten 2015 banken en kapitalforventning på 14,5 prosent ren kjernekapital per 31. desember 2016
- Styret har vedtatt nytt mål om at ren kjernekapitaldekning på 14,5 prosent skal være oppnådd innen 31. desember 2016 inklusiv motsyklisk buffer på 1,5 prosent
- Finanstilsynet har varslet om individuelle pilar 2 tillegg i 2016
- Forbedringen i 2015 tilskrives i hovedsak innføring av AIRB, tilbakehold overskudd, moderat vekst i næringslivslån og nedtrapping av bedriftsmarkedsvirksomheten i BN Bank

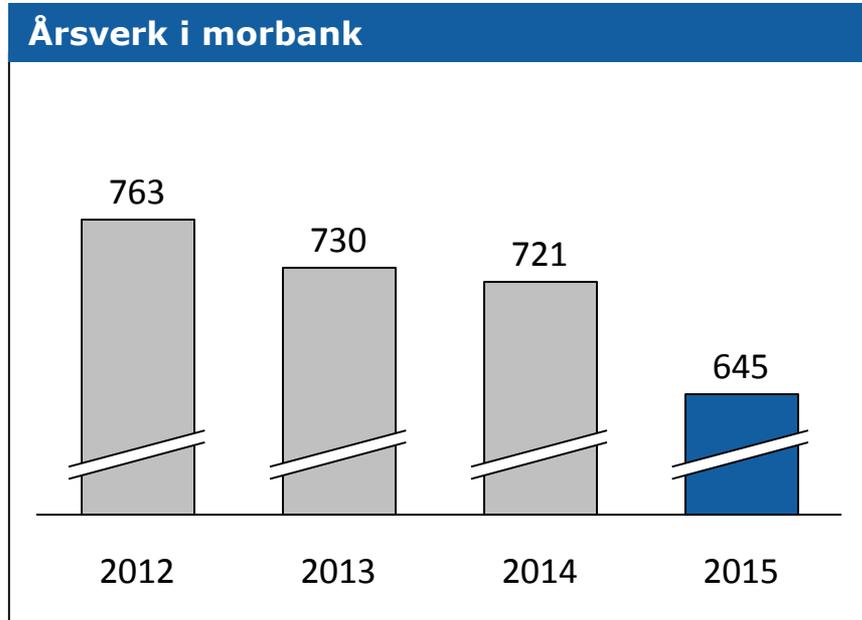

Nedtrapping av bedriftsmarkedsvirksomheten i BN Bank

- Arbeidet med nedbygging av bedriftsmarkedsvirksomheten vil skje kontrollert over tid.
- For SpareBank 1 SMN vil dette isolert sett bidra til redusert konsolidert risikovektet balanse og dermed bedret kapitaldekning.
- Av SpareBank 1 SMNs risikovektede balanse på 89,5 milliarder kroner er per 31. desember ca. 7,5 milliarder kroner knyttet til bedriftsmarkedsgasjement i BN Bank, samt BN Banks engasjement solgt til SpareBank 1 Næringskreditt.
- Dette utgjør for SpareBank 1 SMN ca. 1,1 prosentpoeng på ren kjernekapitaldekning når nedbyggingen er gjennomført.
- Arbeidet med avvikling av næringslivsporteføljen er godt i gang, og i perioden september til desember 2015 er porteføljen redusert med 5,5 milliarder kroner tilsvarende 17 prosent.
- Styret i BN Bank har som målsetting at 50 prosent av bedriftsmarkedsporføljen skal være avviklet innen 31. desember 2016.

Færre årsverk avgjørende for å nå kostnads målet

Betydelig ressursuttak i 2015

- Ved utgangen av desember var det ca 75 færre årsverk i morbanken enn ved årsskiftet
- Dette er i hovedsak naturlig avgang
- Innen utgangen av 2016 er det målsatt en ytterligere nedgang på om lag 45 årsverk

I dette oppsettet er 32 årsverk i kapitalmarkedsaktiviteten i SMN i 2012, 2013 og 2014 holdt utenfor. Aktiviteten inklusive 32 årsverk er overført SpareBank 1 Markets fra 2. kvartal i 2015.

Organisasjonen arbeidet godt med å utvikle morgendagens bank

Ny distribusjonsmodell

- SMN arbeider med ny distribusjonsmodell
- Endret kundeadferd gir nye muligheter
- Banken skal øke salgskraften ytterligere

Teknologisk utvikling gir nye muligheter

- Nye nettsider skal skape bedre samspill mellom kanalene
- Vi videreutvikler nettbanken og mobilbanken
- Vi investerer i verktøy for å øke dialogen med kundene

Effektivisering av produksjon

- Kontinuerlig forbedring som verktøy
- Effektivisere prosesser og produkter
- Samle produksjon der dette vurderes som rasjonelt

Økt fokus på kundedialog

- Vi har fortsatt et potensial for å øke den tiden vi benytter til kundedialog
- Gjennom frigjort tid og nye verktøy skal vi øke dialogen og tiden vi bruker med kundene våre

Datterselskapene er dominerende innen sine markeder og bidrar til en diversifisert og robust verdiskaping

SpareBank 1 Finans

- Solid markedsposisjon
- Leasing 2,1 mrd, billån 2,2 mrd
- Resultat før skatt på 83,1 mill (67,9 mill)
- Lave tap
- Samspar inn på eiersiden og som distributør

Nr 1 posisjon i markedsområdet

72,1% eierandel

EiendomsMegler 1

- 40% markedsandel, sterk synergi med banken
- Resultat før skatt på 47,0 mill (50,9 mill)

Nr 1 posisjon i markedsområdet

87% eierandel

SpareBank 1 Regnskapshuset

- Stabilt høy omsetningsvekst
- Resultat før skatt på 34,8 mill (40,5 mill)
- Langsiktig strategi med konsolidering av bransjen og bygge synergi med banken

Nr 1 posisjon i markedsområdet

100% eierandel

SpareBank 1 Markets

- Markets i SMN integrert i SpareBank 1 Markets fra Q2-2015
- Resultat før skatt -81 mill (proforma), hvorav kurstap obligasjoner utgjør 76 mill
- Sterk kostnadsreduksjon gjennomført

Nr 1 posisjon i markedsområdet

73,7% eierandel

Offshoresegmentet i SpareBank1 SMN

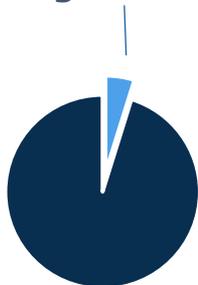
Prosent av brutto utlån

Antall fartøy finansiert*

Eksposering

Avkastning og risiko

Olje og Offshore 4,8%

68

- 86% mot PSV, AHTS, konstruksjon og standby
- 14% mot seismikk, lektene og taubåter

- Rorac: 55% vs 18% i BM
- PD: 1,0% vs 1,5% i BM

Totalt 126,1 mrd. inkl. Boligkreditt/Næringskreditt

*) Eksklusiv lektene og taubåter
Eksklusiv to offshore fartøy som ble solgt januar 2016

Driftskostnader er ikke inkludert i rorac

Offshoresegmentet i SpareBank 1 SMN – ytterligere detaljering

- Eksponering mot fartøyssegmentet offshore – kapitalkrevende virksomhet
- Verft – både offshore, fiskeri, brønnbåt og RoRo
- Lav eksponering mot øvrig leverandørindustri – i hovedsak utstyrsleverandører og ingeniørvirksomhet. Lite kapitalkrevende virksomhet og i stor grad prosjektfinansiering mot definerte prosjekter som gjør at bankens risiko er lav.
- Svært lav direkte og indirekte finansiering av næringseiendom/bolig relatert til offshorevirksomhet. SpareBank 1 SMN har relativt liten markedsandel innenfor SMB- og privatsegmentet på Sunnmøre hvor innslaget av petroleumsrelaterte arbeidsplasser er langt større enn i Nord- og Sør Trøndelag.

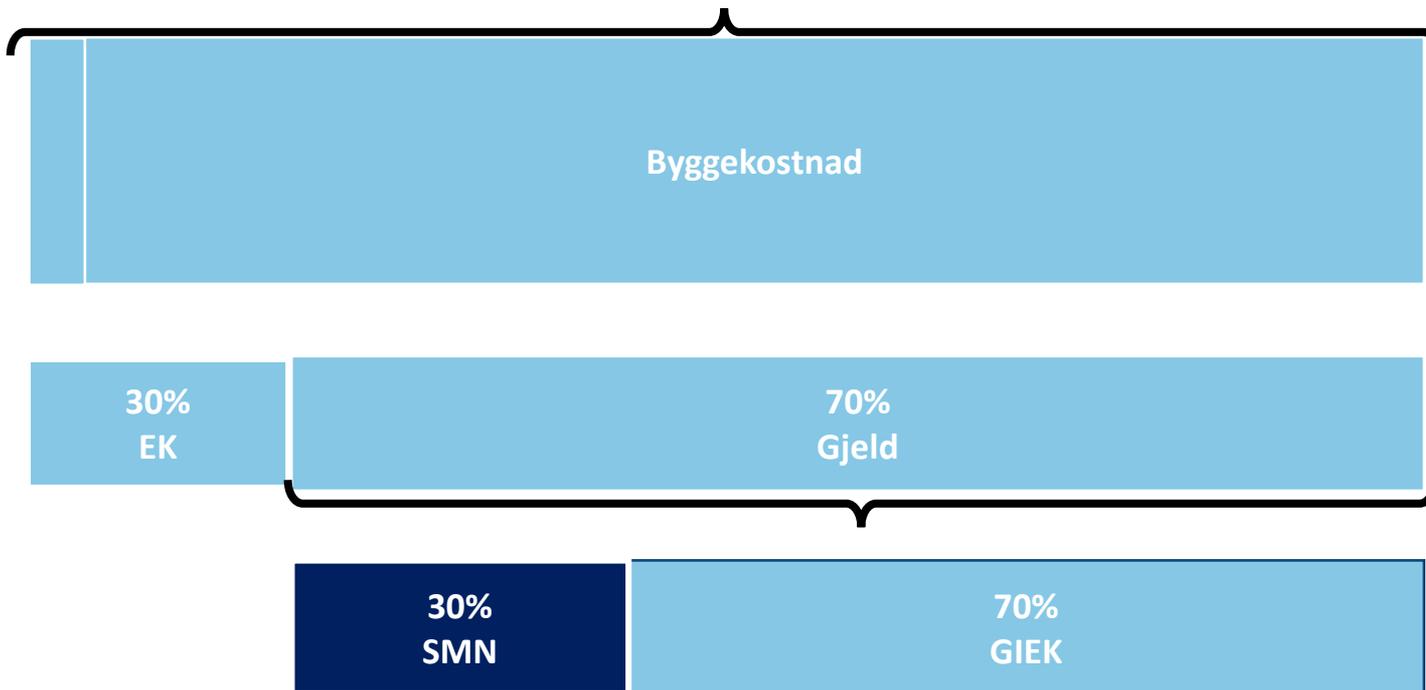

Bankens finansiering er dermed i all hovedsak relatert til offshore servicefartøy

Standard finansiering av fartøy

- GIEK og syndikering muliggjør diversifisering av porteføljen

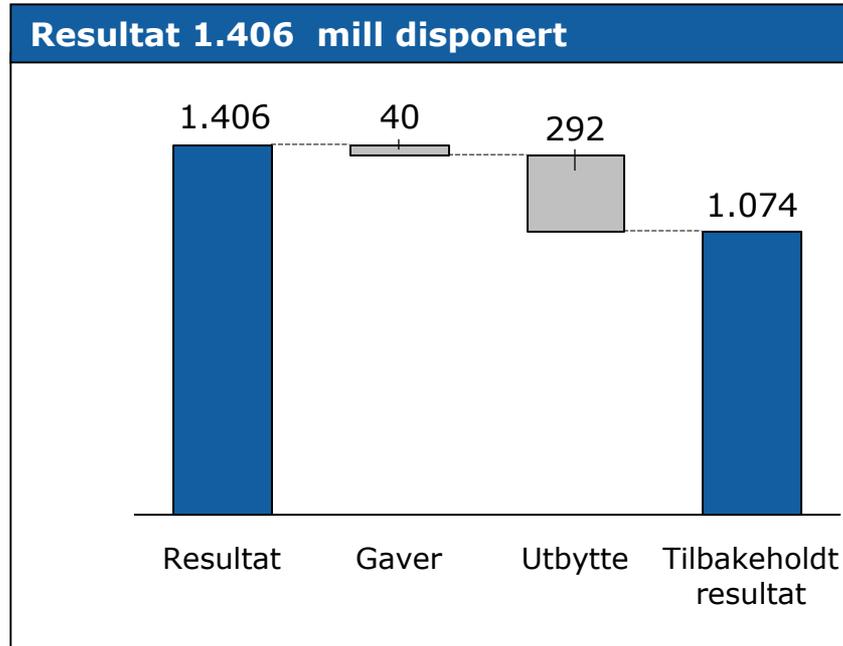
Kontraktssum/ Finansieringsgrunnlag

Konklusjon

- SpareBank 1 SMN har en meget god diversifisering i sin næringslivsportefølje. Ca. 5% av bankens totale utlåns eksponering er mot petroleumsrelatert aktiviteter. Primært er dette finansiering av OSV fartøy.
- Kvaliteten på porteføljen er jevnt over god – dog er risikoen i OSV-segmentet høy
- SpareBank1 SMN har per 31. desember 2015 376 mill kroner i gruppevise nedskrivninger, hvorav 96 mill er relatert til PM. Det er bokført 132,5 mill i tap relatert til petroleumsrelatert virksomhet i 2015 (hvorav 80 mill gruppevise)
- I underkant av 10 personer jobber med finansiering av aktivitet innenfor olje og offshore. Aktiviteten krever en del ledelsesfokus men tar ikke fokus fra kjernevirksomheten i banken for øvrig
- SpareBank 1 SMN har meget stor evne til å tåle en ytterligere nedgang i oil service markedet. Dette vurdert ut fra bankens posisjon som pantekreditor, bankens høye gruppevise tapsavsetninger samt historikk som viser konservativ tapsvurderingspraksis. SpareBank 1 SMN har meget god inntjening og kjernekapitaldekning og dermed blant markedets beste tapsabsorpsjonsevne.

Styret foreslår utbytte på 2,25 kroner per bevis, en utdelingsgrad på 32 % (25 %)

Utbytte i tråd med kapitalplan

- I tråd med kapitalplanen foreslår styret å dele ut 24 % av årsresultatet til utbytte og gaver. I kapitaloppbyggingsperioden skal utbyttet være i intervallet 25-35%
- Styret foreslår et kontantutbytte på 2,25 kroner per egenkapitalbevis, totalt 292 mill. kroner og en utbytteandel på 32 % (25 %)
- Det foreslås en avsetning til gaver til allmennyttige formål på 40 mill. kroner som tilsvarer en utbytteandel på 8 % (25 %) til grunnfondskapitalen
- Samlet utdeling blir med dette 24 % (25 %)

Resultat per egenkapitalbevis på **7,02** kroner. Eierbrøk i 2015 64,6 % - etter disponering 64,0 %. Bokført verdi per egenkapitalbevis **67,65** kroner (62,04 kroner)

Poster i «Utvidet resultatregnskap» styrker egenkapitalen

Utvidet resultatregnskap (OCI), mill kr		
	2015	2014
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat		
Aktuarielle gevinster og tap pensjoner	115	-117
Skatt på estimatavvik pensjon	-28	31
Andre inntekter og kostnader tilknyttede selskaper	36	-9
Sum	123	-94
Poster som vil bli reklassifisert til resultat		
Endring i virkelig verdi for investeringer tilgjengelig for salg (Visa)	78	-2
Andre inntekter og kostnader tilknyttede selskaper	1	0
Skatt	-1	0
Sum	78	-2
Sum poster utvidet resultatregnskap, ført mot egenkapitalen	201	-96

kommentar

- Poster som ikke reklassifiseres til resultat er knyttet til pensjoner
- Poster som vil bli reklassifisert til resultat er knyttet til gevinst ved transaksjon knyttet til salg av Visa Europe til Visa Inc.
- Styrker ren kjernekapitaldekning med 23 punkter i 2015

SpareBank 1 SMN skal være blant de best presterende bankene

Kundeorientert	Best på kundeopplevelser Fortsatt styrke markedsposisjon
Lønnsom	Egenkapitalavkastning blant de best presterende norske banker, 12 % årlig
Solid	14,5 % ren kjernekapitaldekning innen 31. desember 2016
Effektiv	Nominelle kostnader i morbanken uendret fra 2014 – 2016 (eks omstillingskostnader)
Utbytte	Utdelingsgrad på 25% til 35% i perioden mot 2016, deretter normalisering

Finansielle resultater 2015

Kjell Fordal, finansdirektør

Regnskap 2015

Overskudd 1.406 mill kroner (1.782 mill – hvorav gevinst Nets 165 mill)

Egenkapitalavkastning 10,7 % (15,1 %)

Resultat kjernevirksomhet 1.318 mill kroner (1.424 mill)

Kostnadsvekst morbank 0,8 % (3,1 %) eks engangskostnader

Ren kjernekapitaldekning 13,6 % (11,2 %)

Utlånsvekst PM 9,0 % (8,2 %) og NL 0,7 % (6,1 %), innskuddsvekst 5,6 % (8,5 %) siste 12 måneder

Bokført verdi per egenkapitalbevis 67,65 (62,04) kroner, resultat per egenkapitalbevis 7,02 kroner (8,82)

Resultat 4. kvartal 2015

Overskudd 287 mill kroner (375 mill)

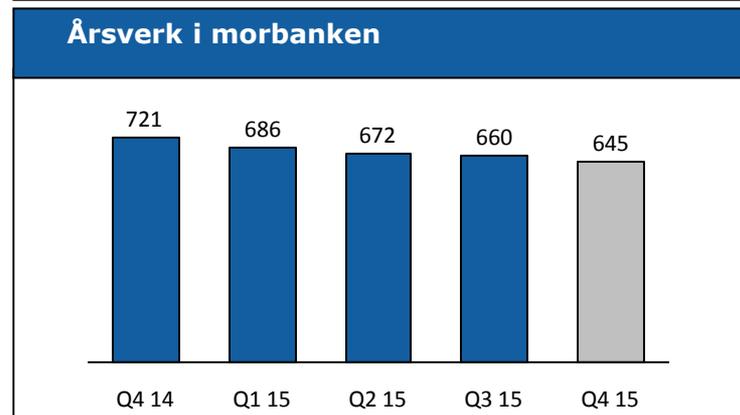
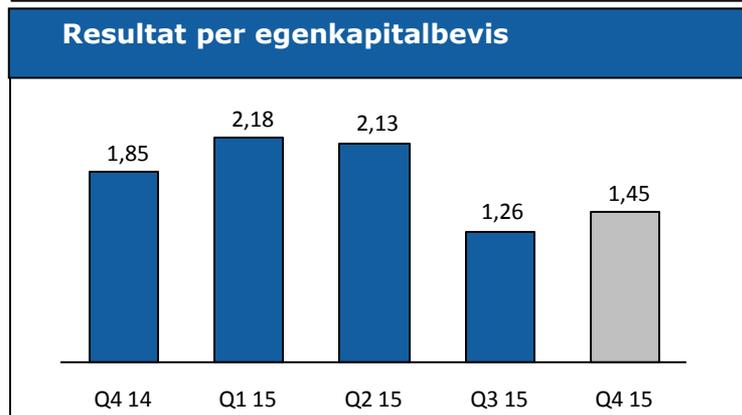
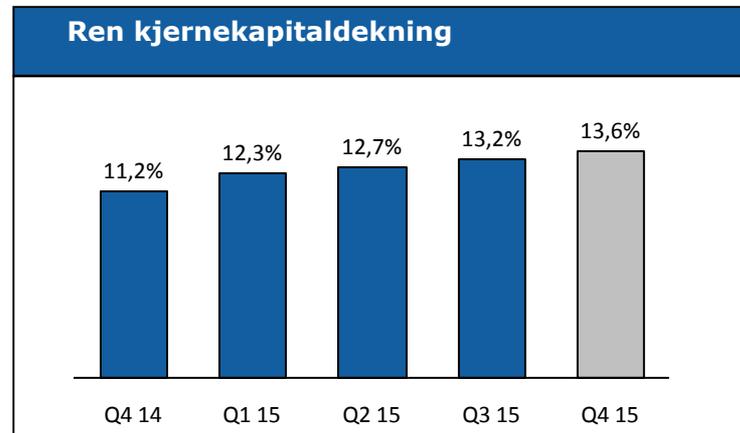
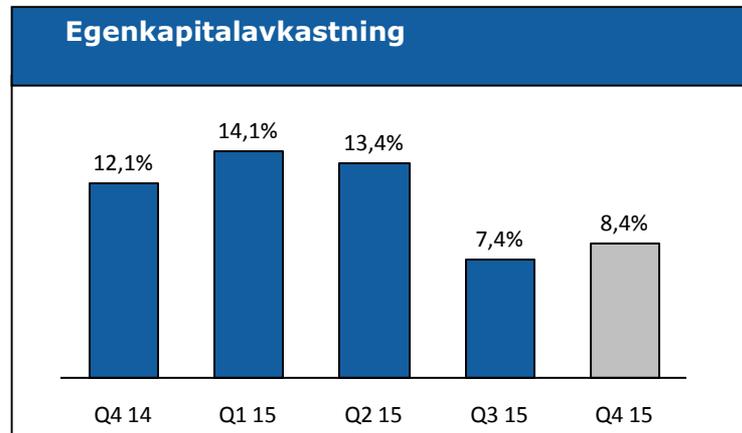
Egenkapitalavkastning 8,4 % (12,1 %)

Resultat kjernevirksomhet 279 mill kroner (343 mill)

Utlånsvekst PM 2,4 % (2,1 %) og NL -1,4 % (5,6 %) i kvartalet

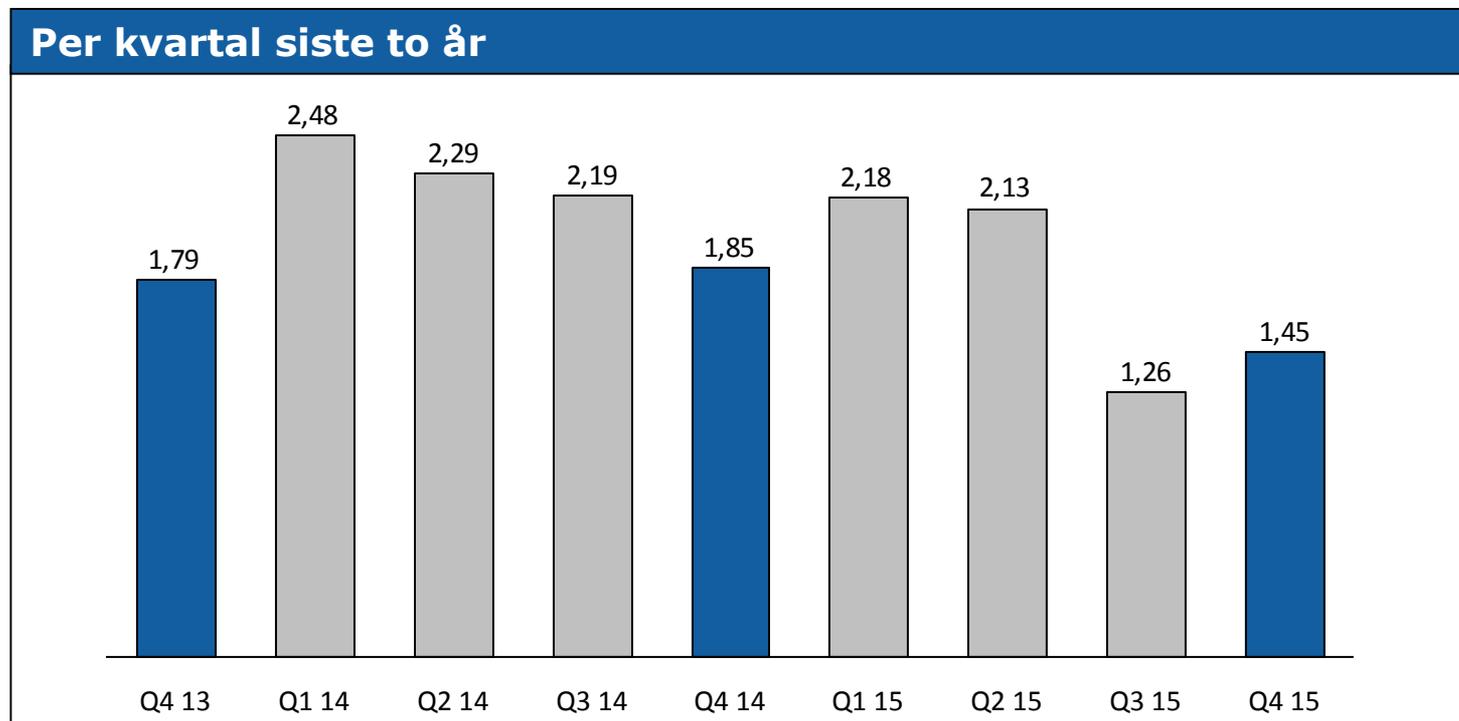
Resultat per egenkapitalbevis 1,45 kroner (1,85)

Nøkkeltall, kvartalsvis utvikling

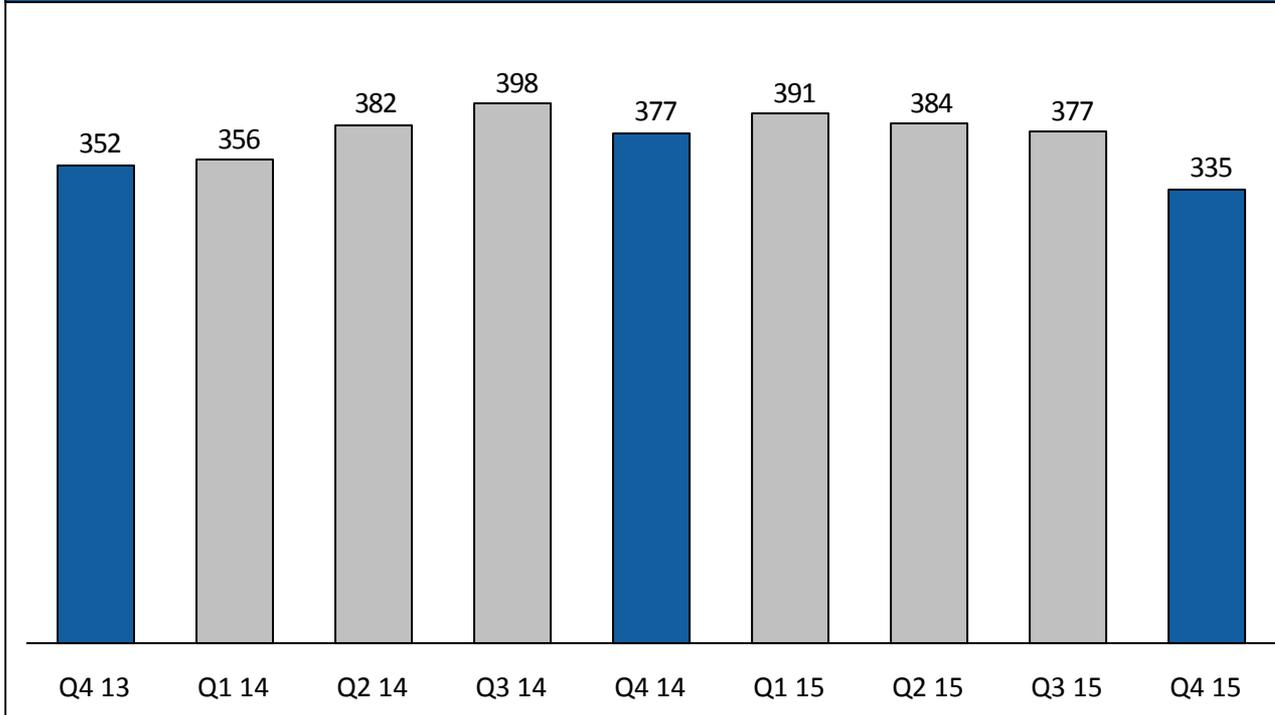
4. kvartal 2015

Resultat per egenkapitalbevis

Resultatutvikling i kjernevirksomheten

Per kvartal siste 2 år, før tap på utlån

Kommentar

- God inntektsutvikling, både rentenetto og provisjonsinntekter
- Q4 2015 preget av engangskostnader og gruppevise tapsnedskrivninger

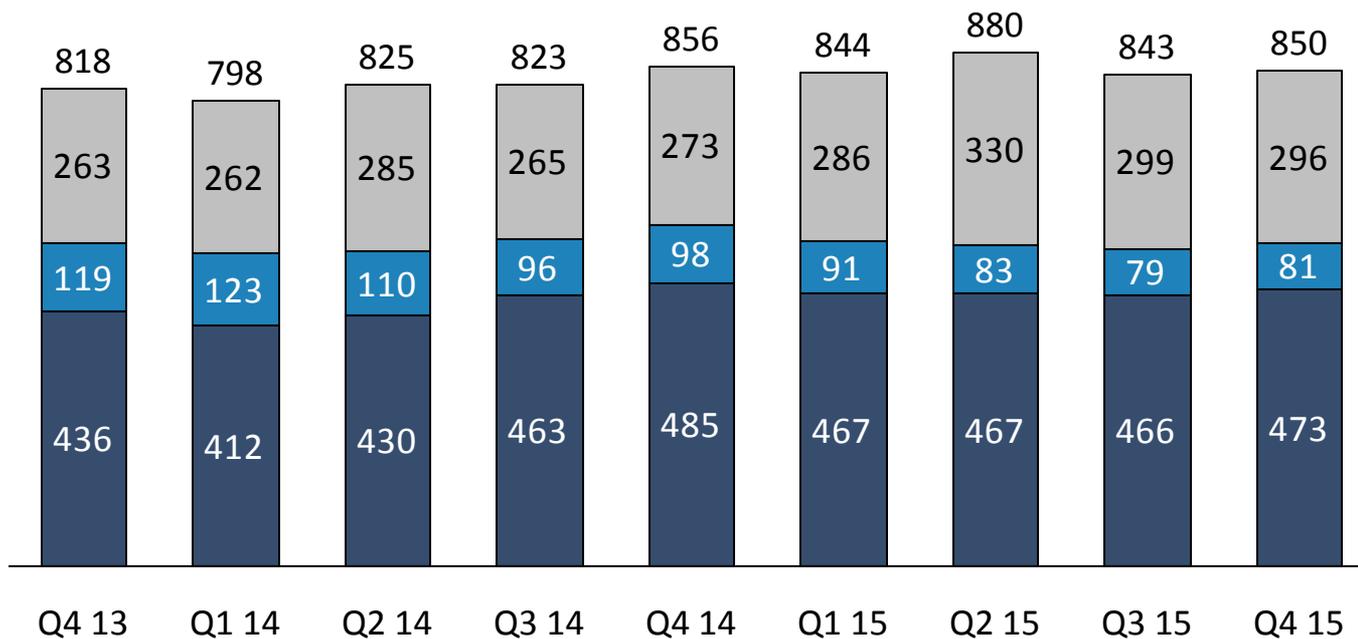
Resultatutvikling

Resultat	hittil			per kvartal				
	2015	2014	Endring	Q4 15	Q3 15	Q2 15	Q1 15	Q4 14
NOK mill								
Rentenetto	1.872	1.790	82	473	466	467	467	485
Provisjonsinntekter	1.545	1.512	34	378	378	413	377	371
Sum driftsinntekter	3.417	3.302	116	850	843	880	844	856
Driftskostnader	1.931	1.789	142	515	466	496	454	479
Resultat bankdrift før tap	1.486	1.513	-26	335	377	384	391	377
Tap på utlån	169	89	80	56	56	35	22	34
Resultat bankdrift etter tap	1.318	1.424	-106	279	321	349	369	343
Tilknyttede selskaper	447	527	-80	121	78	120	128	144
Avkastning finansielle inv.	11	193	-182	-12	-91	45	69	-53
Resultat før skatt	1.776	2.144	-368	387	309	513	566	434
Skatt	370	362	8	100	61	83	126	60
Overskudd	1.406	1.782	-376	287	248	430	441	375
Egenkapitalavkastning	10,7 %	15,1 %		8,4 %	7,4 %	13,4 %	14,1 %	12,1 %

Økte driftsinntekter

- Provisjonsinntekter
- Provisjonsinntekter Boligkreditt/Næringskreditt
- Rentenetto

Driftsinntekter per kvartal siste 2 år

Endring rentenetto

Endring 2014 - 2015	
Netto renteinntekter 2014	1.790
Netto renteinntekter 2015	1.872
Endring	82
Fremkommer slik:	
Utlånsgebyrer	-7
Utlånsvolum	234
Innskuddsvolum	-25
Utlånsmargin	-266
Innskuddsmargin	170
Forrentning egenkapital	-4
Finansiering og likviditetsbeholdning	-43
SMN Finans	23
Endring	82

Store bruttobevegelser

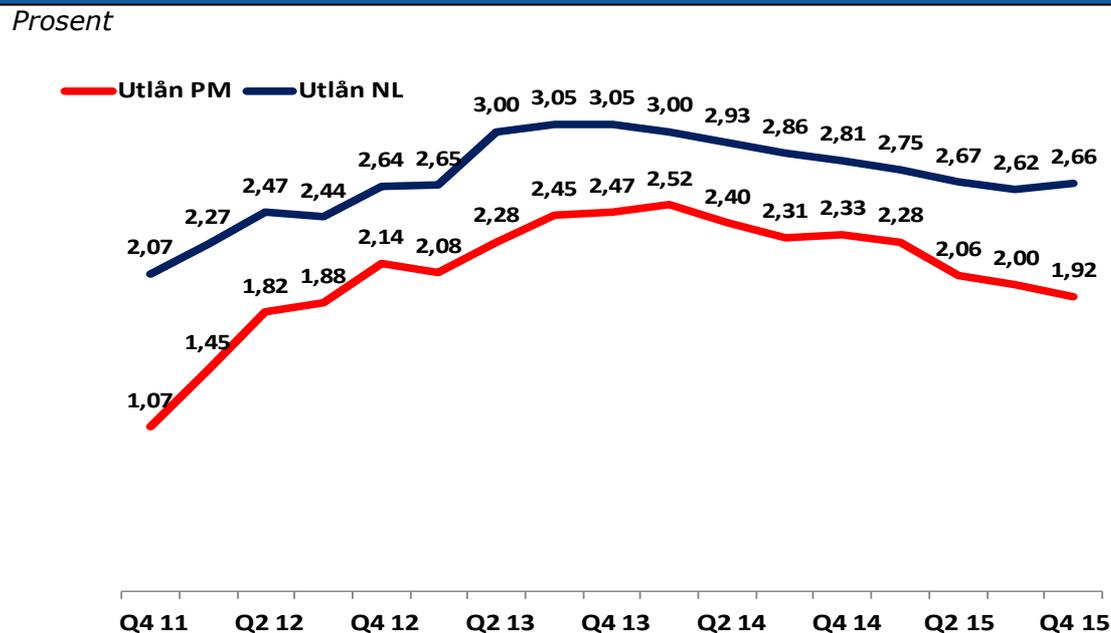
- Økt volum på utlån og bedre innskuddsmarginer bidrar til styrking av rentenettoen
- Reduserte marginer på utlån svekker rentenettoen

Provisjonsinntekter fra boligkreditt er også redusert i perioden som følge av lavere marginer

Utlånsmarginer

Marginer presset med vedvarende lavt rentenivå gjennom 2014 og 2015

Marginer utlån PM og BM fra Q4 2011 per kvartal

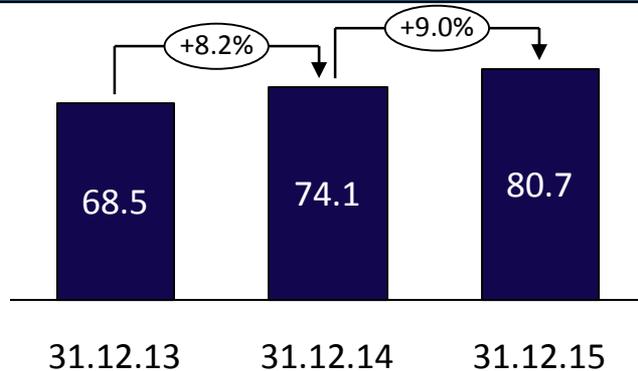
Kommentar

- Hard priskonkurranse på utlån
- Fem renteendringer på de beste boliglånene er gjennomført fra juni i 2014
- Det kan være et potensial for økte marginer på lån til næringslivet

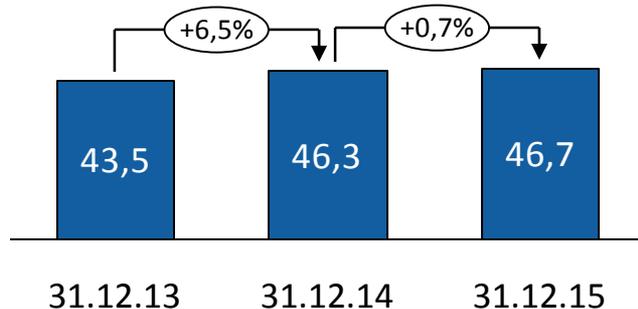
Definisjon: Snitt kunderente minus NIBOR 3 mnd glidende gjennomsnitt

Utlånsvekst 5,8 % i 2015

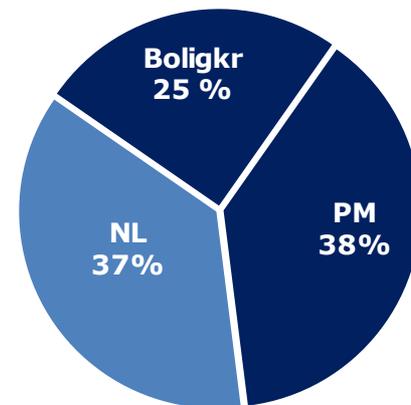
Utlånsvekst PM 9,0%, siste kvartal 2,4 %

Utlånsvekst NL 0,7 %, siste kvartal -1,4 %

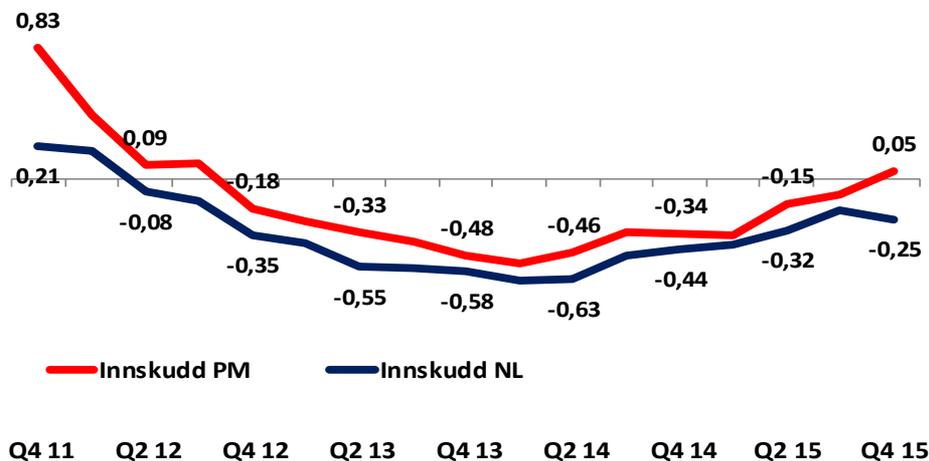
Utlånsfordeling

Innskuddsmarginer

Marginer innskudd PM og BM fra Q4 2011 per kvartal

Prosent

Kommentar

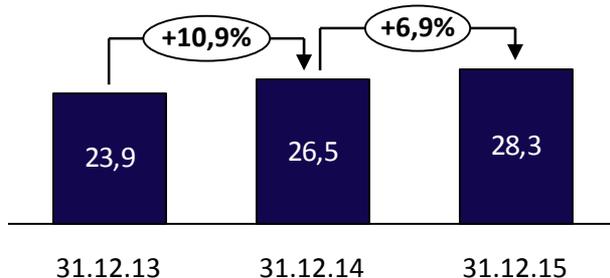
- Økte marginer som følge av reprising
- Innskuddsrentene tilpasses fortløpende

Definisjon: Snitt kunderente minus 3 mnd glidende gjennomsnitt av 3 mnd NIBOR

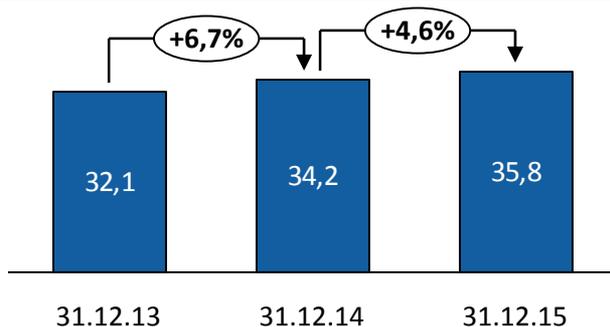
Innskuddsvekst 5,6 % i 2015

God vekst i innskudd fra både privat- og næringslivskunder

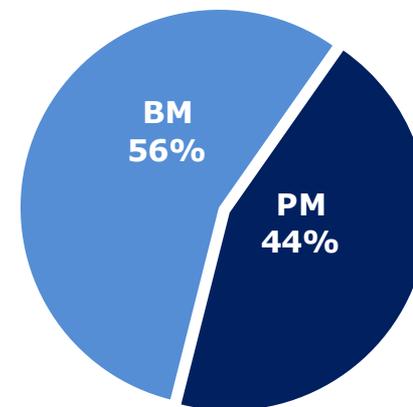
Innskuddsvekst PM 6,9%

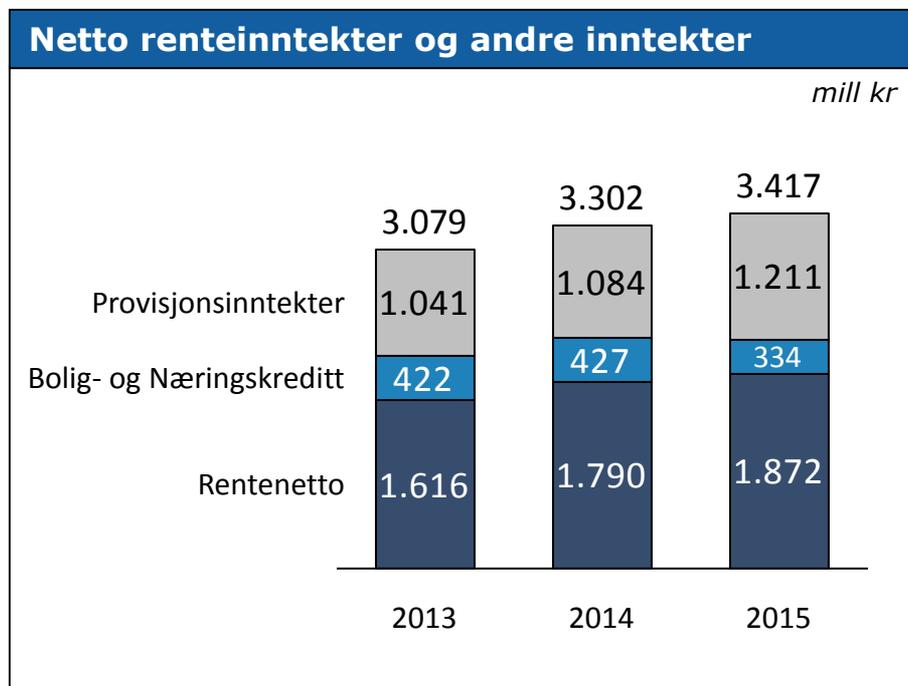
Innskuddsvekst NL 4,6 %

Innskuddsfordeling

Robust inntektsplattform og økte provisjonsinntekter

Andre inntekter 2014 og 2015

mill kr

	2015	2014	Endring
Betalingstjenester	188	188	-1
Kredittkort	56	50	6
Sparing	61	48	13
Forsikring	156	138	18
Garantiprovisjoner	72	57	15
Eiendomsmegling	332	315	17
Regnskapstjenester	183	172	10
Markets	64	14	49
Forvaltning	21	20	1
Øvrige provisjoner	78	81	-3
Provisjonsinnt. eks. Bolig/Næring	1.211	1.084	126
Boligkreditt	326	417	-91
Næringskreditt	8	10	-2
Sum provisjonsinntekter	1.545	1.512	34

- Robust inntektsplattform i konsernet
- Inntektene kommer fra en bred og diversifisert produktportefølje både i morbank, datterselskaper og produktselskaper
- Økte marketsinntekter er følge av konsolidering av SpareBank 1 Markets som datterselskap

Avkastning finansielle investeringer

Per kvartal							
<i>NOK mill.</i>							
	2015	2014	Q4 15	Q3 15	Q2 15	Q1 15	Q4 14
Kursgevinst og utbytte aksjer	62	202	-17	9	61	10	-15
Obligasjoner og derivater	-90	-66	-16	-116	32	11	-48
Endret verdsettelsesmodell fastrentelån	-64				-64		
Valuta og renteforretninger	102	57	20	18	16	48	11
Netto avk. finansielle investeringer	11	193	-13	-90	44	69	-52

Datterselskaper

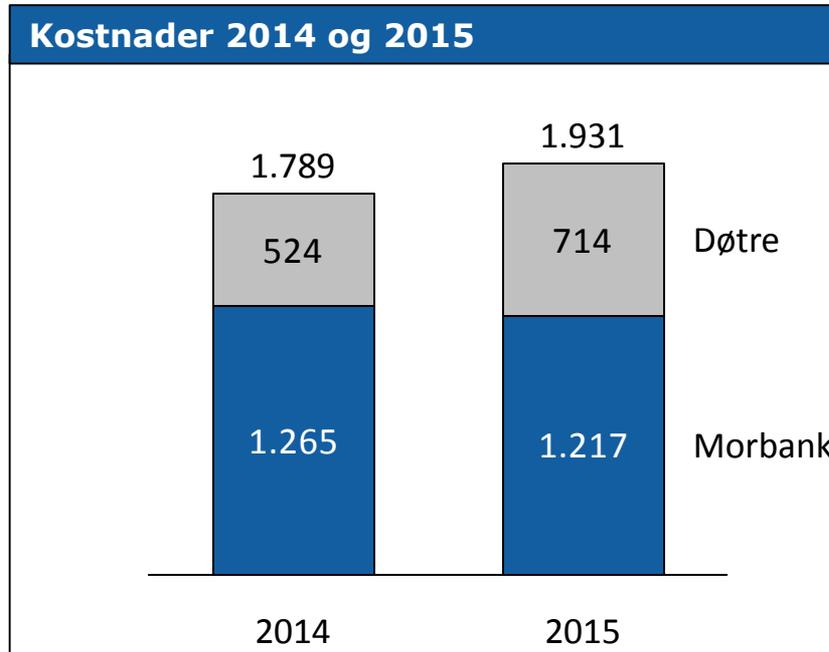
Resultat før skatt	hittil			per kvartal				
	2015	2014	Endring	Q4 15	Q3 15	Q2 15	Q1 15	Q4 14
NOK mill								
EiendomsMegler 1 Midt-Norge (eierandel 87 %)	47,0	50,9	-3,9	7,5	10,3	21,3	7,8	8,7
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	34,8	40,5	-5,7	8,8	5,7	12,4	7,9	16,4
SpareBank 1 Finans Midt-Norge (eierandel 72,1 %)	83,1	67,9	15,1	19,5	20,1	22,2	21,3	18,1
Allegro Kapitalforvaltning (eierandel 90 %)	1,4	2,6	-1,2	-0,7	0,7	1,0	0,3	3,9
SpareBank 1 SMN Invest	38,6	1,7	36,9	5,6	20,0	12,1	0,9	-29,4
Sparebank 1 Markets (eierandel 73,3 %)	-84,1			-21,4	-52,6	-10,1	0,0	0,0

SpareBank 1 Markets er datterselskap av SpareBank 1 SMN fra og med 2. kvartal 2015

Tilknyttede selskaper

Resultat etter skatt	hittil		per kvartal					
	2015	2014	Endring	Q4 15	Q3 15	Q2 15	Q1 15	Q4 14
NOK mill								
SpareBank 1 Gruppen (eierandel 19,5 %)	251,4	358,0	-106,6	68,0	55,8	68,2	59,4	98,5
SpareBank 1 Boligkreditt (eierandel 17,7 % i 2015)	79,7	37,5	42,1	15,1	14,5	9,1	41,0	14,8
SpareBank 1 Næringskreditt (eierandel 33,7 %)	30,0	40,5	-10,5	8,0	6,6	7,3	8,1	10,1
BN Bank (eierandel 33 %)	41,3	92,6	-51,3	10,6	-4,1	16,5	18,3	14,6
Selskaper eiet av SpareBank 1 SMN Invest	27,1	30,5	-3,5	14,1	-	12,9	0,0	12,7
SpareBank 1 Kredittkort (eierandel 18,4 %)	20,6	2,2	18,4	5,3	5,6	5,8	3,8	2,2

Kostnadene i morbank økt med 0,8 %

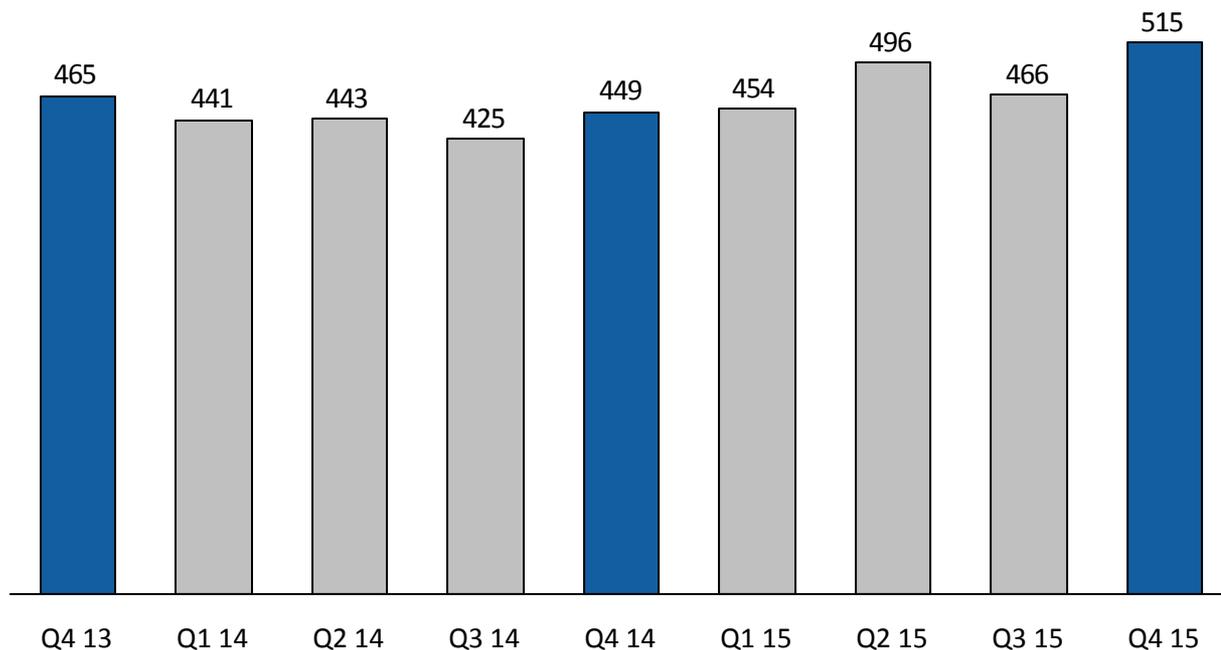

Moderat kostnadsvekst i morbank

- Kostnadene i konsernet har økt som følge av konsolidering av SpareBank 1 Markets som datterselskap
- Samtidig et kostnadsbortfall i morbanken av samme årsak
- Hensyntatt dette og engangseffekter i 2014 / 2015 er kostnadsveksten 0,8 % i mor banken

Høye kostnader 4. kvartal som følge av engangskostnader

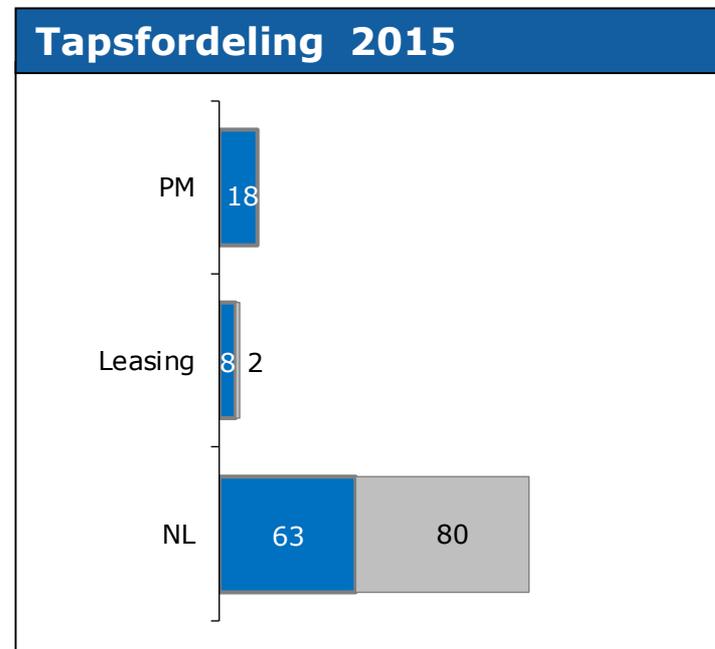
Totale kostnader per kvartal siste 2 år

Kommentar

- Stabile kostnader kvartalsvis
- Høye kostnader q4 15, men en betydelig del er periodefremmede :
  - Ansattearrangement
  - Nedskrivninger
  - Banksamarbeidet
  - Sponsor
  - Formueskatt

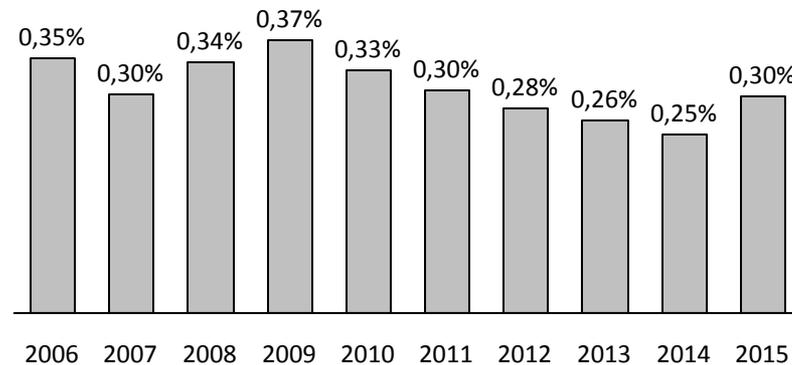
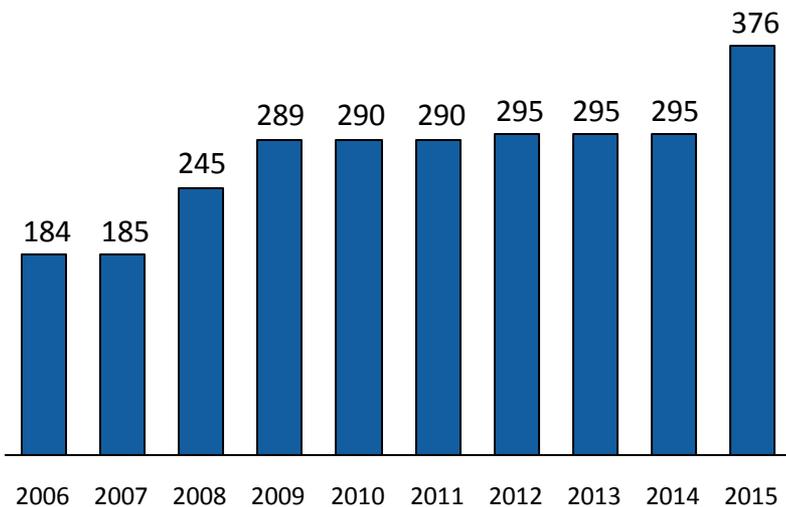
Lave utlånstap, 169 mill, 0,14 % av brutto utlån, inklusive 82 mill i gruppevise nedskrivninger, 0,07 % av brutto utlån

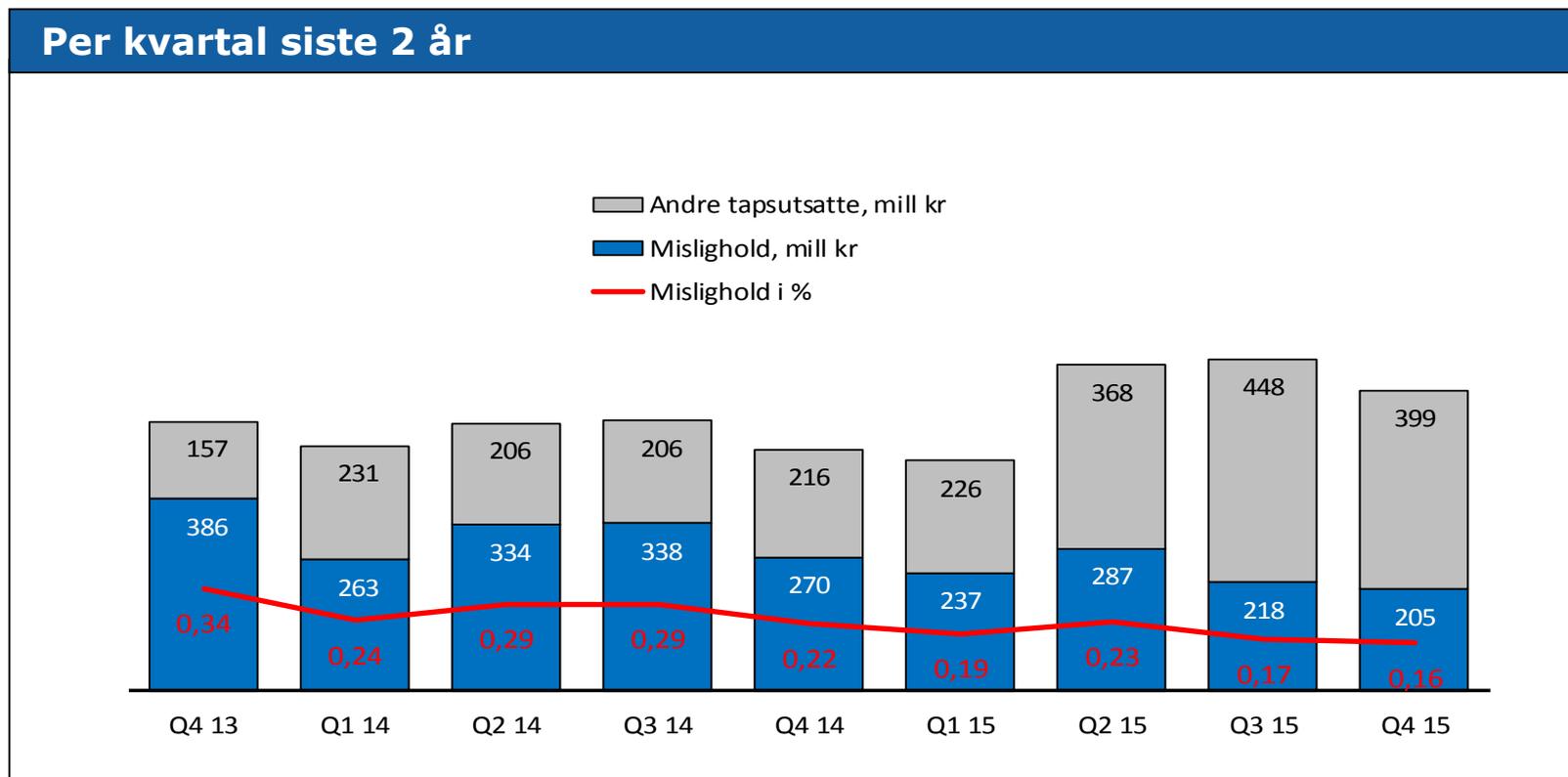
- Tap på utlån utgjør 0,14 % (0,08 %) av brutto utlån per 31.12.2015

Gruppevise tapsnedskrivninger

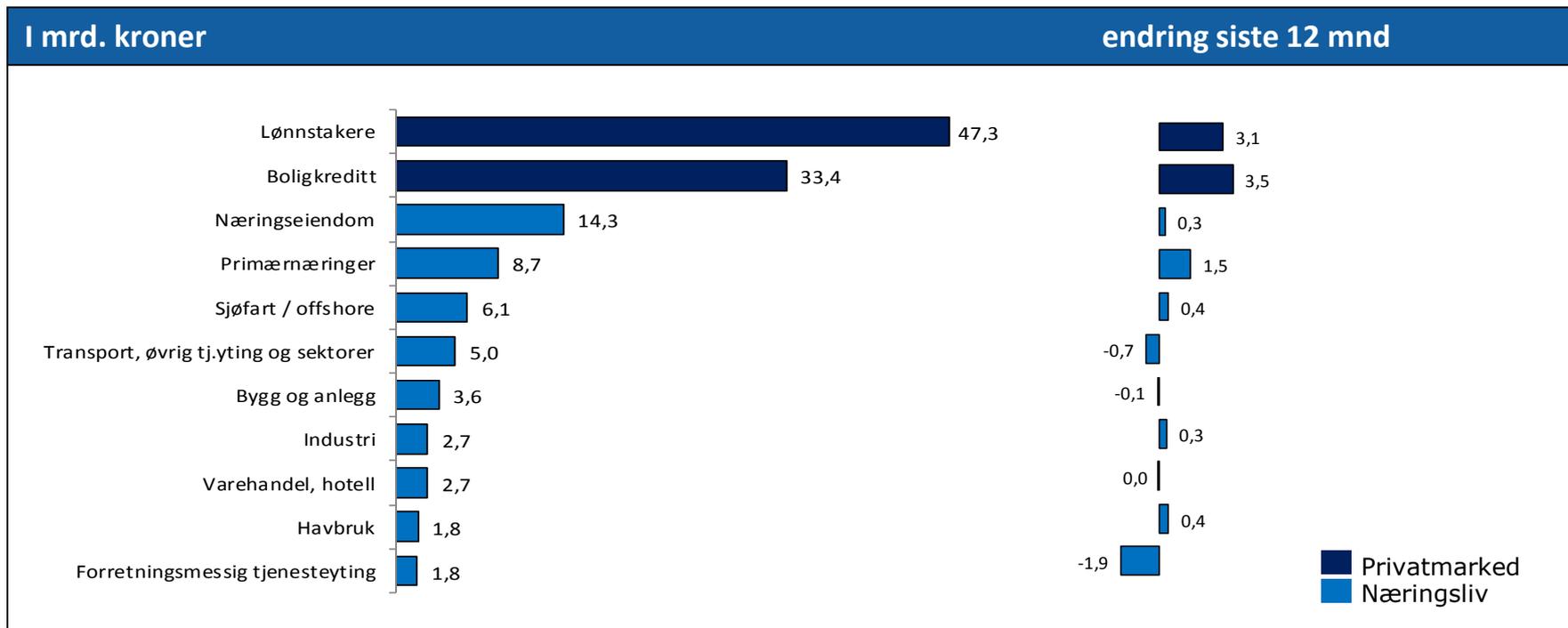
Siste 10 år, i mill kr og i prosent av brutto utlån

Meget lavt nivå på mislighold og problemlån

Utlån – endring på sektor og næring

- Høy andel massemarked og primærnæring er risikodempende. Næringslivsporteføljen er diversifisert
- Veksten siste 12 måneder fordeler seg relativt jevnt

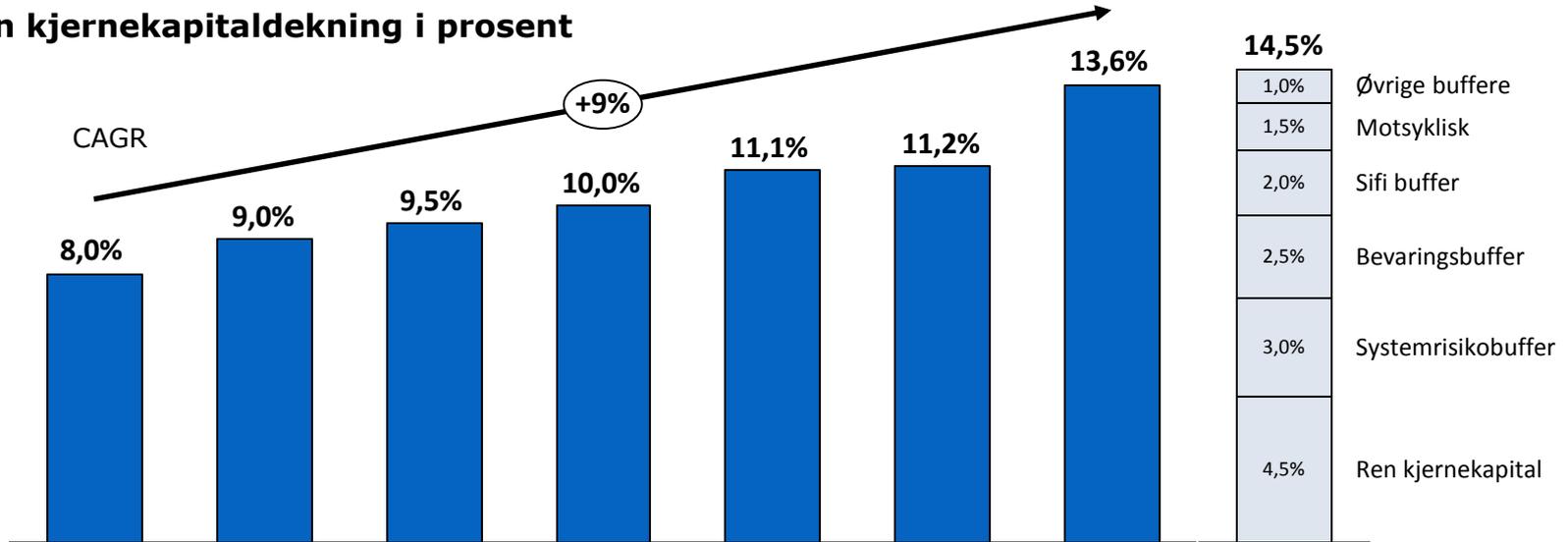
Balanse

Siste 2 år

	31.12.15	31.12.14	31.12.13
Likvider	21,4	20,1	22,9
Netto utlån	93,4	90,1	80,1
Aksjer	1,5	0,7	1,0
Investering i tilknyttede selskaper og HFS	5,5	5,2	4,7
Goodwill	0,5	0,5	0,5
Øvrige aktiva	9,5	9,4	6,1
Eiendeler	131,9	126,0	114,9
Pengemarkedsfinansiering	43,3	42,1	41,7
Innskudd fra kunder	64,1	60,7	56,1
Øvrig gjeld	7,1	7,3	7,5
Ansvarlig lånekapital	3,5	3,4	3,3
Egenkapital	13,9	12,5	11,2
Gjeld og egenkapital	131,9	126,0	119,9
I tillegg utlån solgt til Boligkreditt og Næringskreditt	33,4	29,9	30,0

Utvikling i ren kjernekapital, kapital og egenkapitalavkastning i perioden fra 2009 til 2015

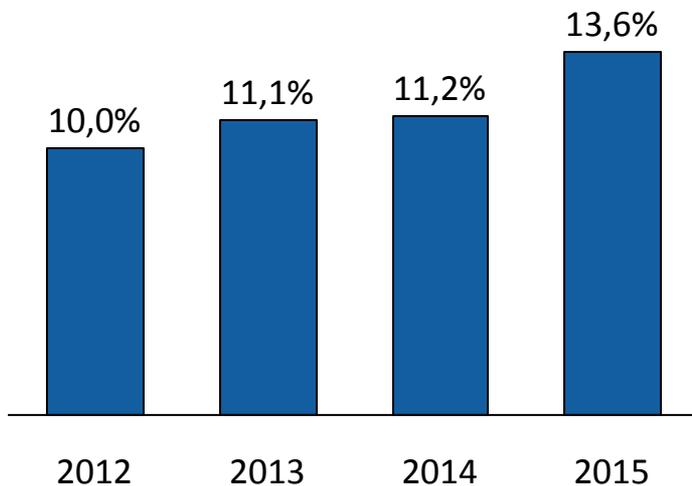
Ren kjernekapitaldekning i prosent

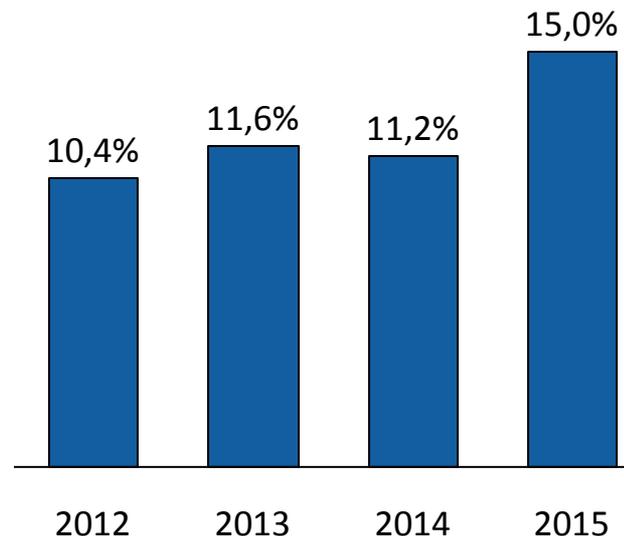
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Mål 31.12.2016
Ren kjernekapital	4.938	6.177	6.687	8.254	9.374	10.679	12.192	
EK-Avkastning	16,2 %	14,6 %	12,8 %	11,7 %	13,3 %	15,1 %	10,7 %	
RWA	64.400	66.688	75.337	82.450	84.591	95.322	89.465	

Styrket soliditet

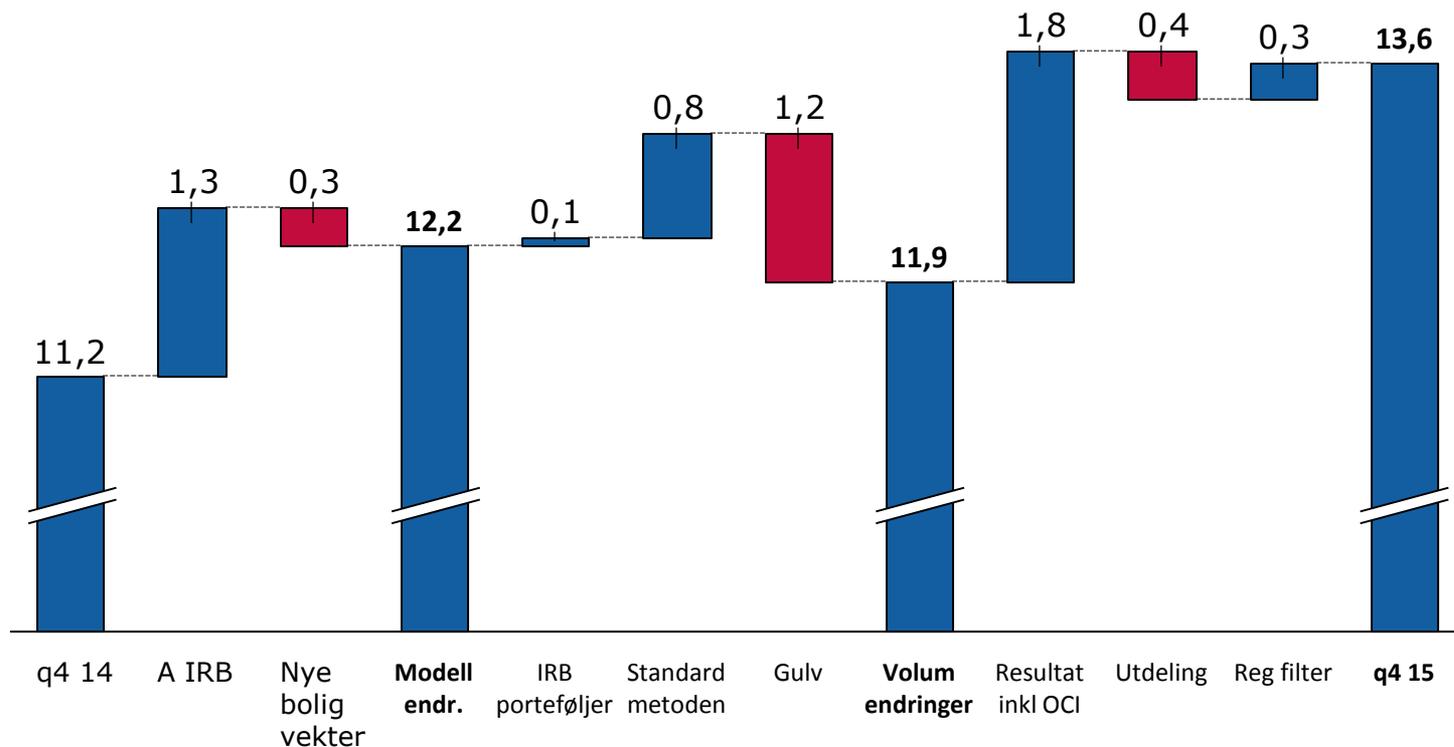
Utvikling ren kjernekapitaldekning

Utvikling ren kjernekapitaldekning uten overgangsregler (Basel III)

Konsernet styrket ren kjernekapitaldekning med 240 punkter i 2015

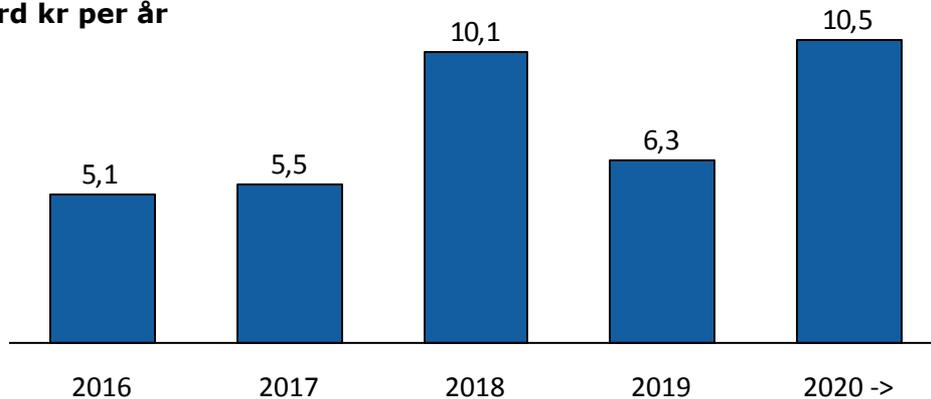

- AIRB har hatt betydelig positiv effekt på kapitalkrav IRB
- Underliggende vekst inkl BN Bank har vært moderat, og vridd mot eksponeringer med lavere risikovekter
- Gulvet har motvirket deler av denne effekten og utgjør nå 9 % av samlet kapitalkrav, mot 0% pr 31.12.14
- Tilfredsstillende resultat, og lavere effektiv utdelingsgrad har styrket ren kjernekapital betydelig
- AIRB har bidratt til at regulatorisk EL har blitt redusert og fradrag i ren kjernekapital har falt i 2015

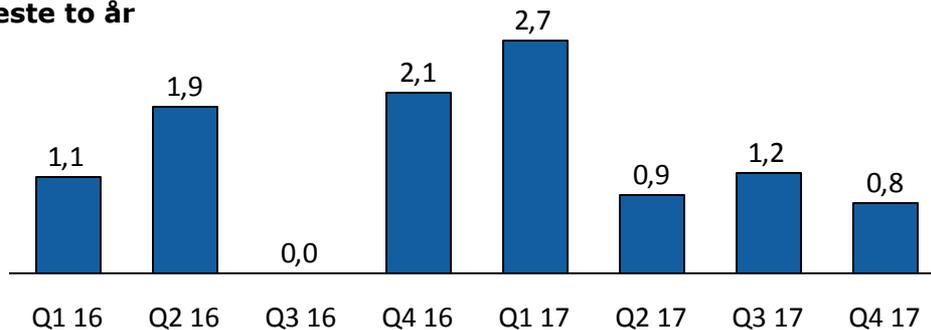
God tilgang på kapitalmarkedsfinansiering

Forfallsstruktur per 31. desember 2015

Mrd kr per år

Mrd kr per kvartal
neste to år

Kommentarer

- Boligkreditt bankens viktigste finansieringskilde, lån på samlet 31,9 mrd. kroner solgt per 31. desember 2015
- Samlede forfall neste 2 år 10,6 mrd. kroner:
  - 5,1 mrd i 2016
  - 5,5 mrd i 2017

SpareBank 1 SMN

7467 TRONDHEIM

Konsernsjef

Finn Haugan

Tel +47 900 41 002

E-mail finn.haugan@smn.no

Sentralbord

Tel +47 07300

Finansdirektør

Kjell Fordal

Tel +47 905 41 672

E-mail kjell.fordal@smn.no

Internett adresser:

SMN hjemmeside og nettbank: www.smn.no
HuginOnline: www.huginonline.no
Egenkapitalbevis generelt: www.grunnfondsbevis.no

Finanskalenderen 2016

Q1 2016	29. april 2016
Q2 2016	11. august 2016
Q3 2016	28. oktober 2016

Vedlegg

Kostnadsvekst i morbanken 0,8 % (hensyntatt effekter av SpareBank 1 Markets-transaksjonen)

Endring 2014 – 2015

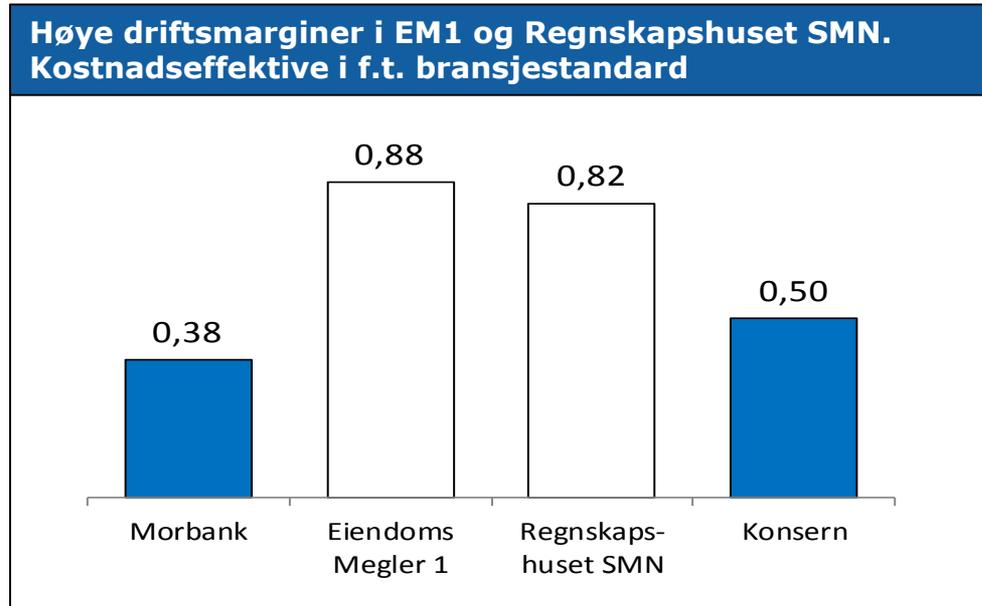
Kostnader 2015	1.931,0
Kostnader 2014	1.789,0
Endring	142,0
Fremkommer slik:	
Morbank (ukorrigert)	-48,1
Avsetning omstillingskostnad (personal 2014)	30,0
Kostnadsbortfall Markets	38,4
Morbank (korr. for Markets og omstillingskost)	20,3
Personalkostnader	-8,4
IT	5,0
Markedsføring / sponsor	11,0
Ansattearr. / Nedskr SB1 samarbeidet	15,1
Øvrige kostnader	-2,4
døtre (ex omstillingskost)	220,0
Regnskapshuset SMN	12,6
EiendomsMegler 1	5,2
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	6,9
SpareBank 1 Markets	188,2
Andre selskape3	7,1
Konsern	171,9
Konserneffekt SB1 Markets	149,8
Konsern hensyntatt Markets	22,1

4. kvartal 2015

Kommentarer

- Færre årsverk reduserer personalkostnadene i morbanken
- Tilsynelatende høy vekst i konsernet som følge av konsolidering av SpareBank 1 Markets som datterselskap i 2015

SpareBank 1 SMN skal fremstå som kostnadseffektiv også som konsern

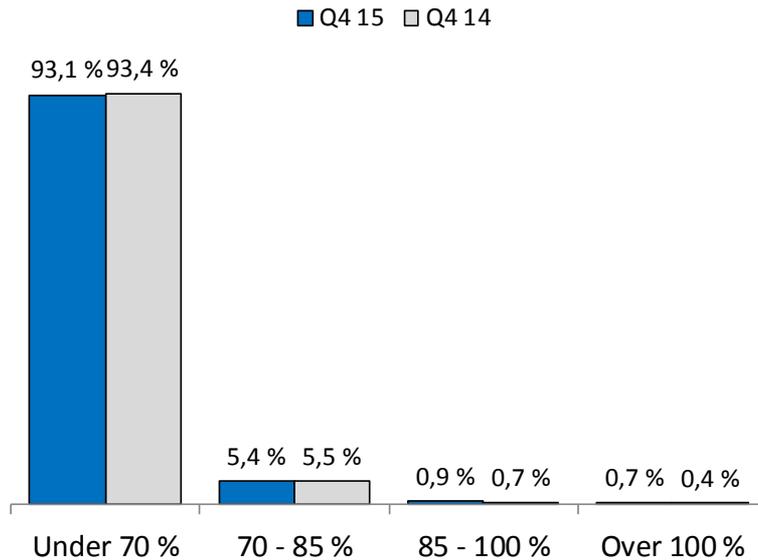

Lønnsomme og lite kapitalkrevende døtre:

- 1 Både EM1 og Regnskapshuset SMN er selskaper med god lønnsomhet – og er virksomheter som krever lite egenkapital sammenlignet med konsernets øvrige virksomheter
- 2 I sine respektive bransjer fremstår de som svært kostnadseffektive
- 3 Men utfordrer kostnads / inntektsforholdet i konsernet

Belåningsgrad boliglån

Belåningsgrad saldo fordelt siste to år

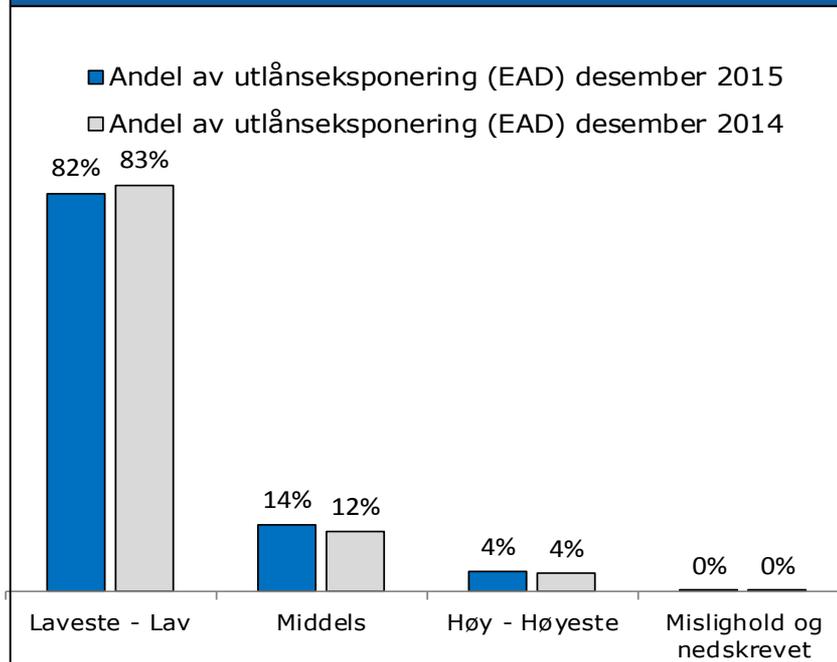

Belåningsgrad boliglån

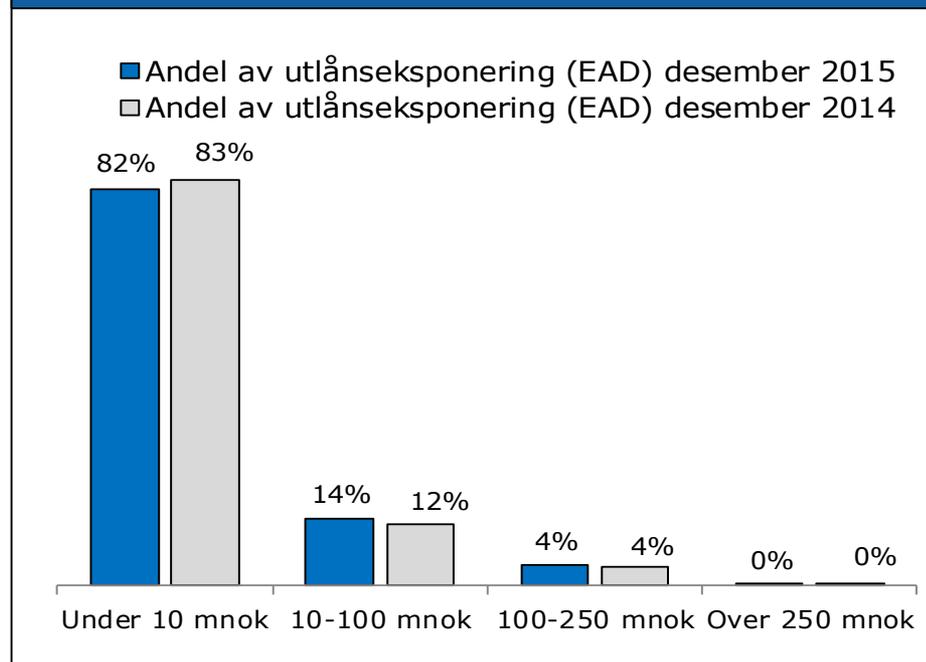
- 98,5% av bruttoeksponeringen ligger innenfor 85 % av vurderte sikkerhetsverdier
- Bruttoeksponering over 85 % 1,5 %

Stabilt risikobilde

SpareBank 1 SMNs lån fordelt på risikoklasse og andel EAD

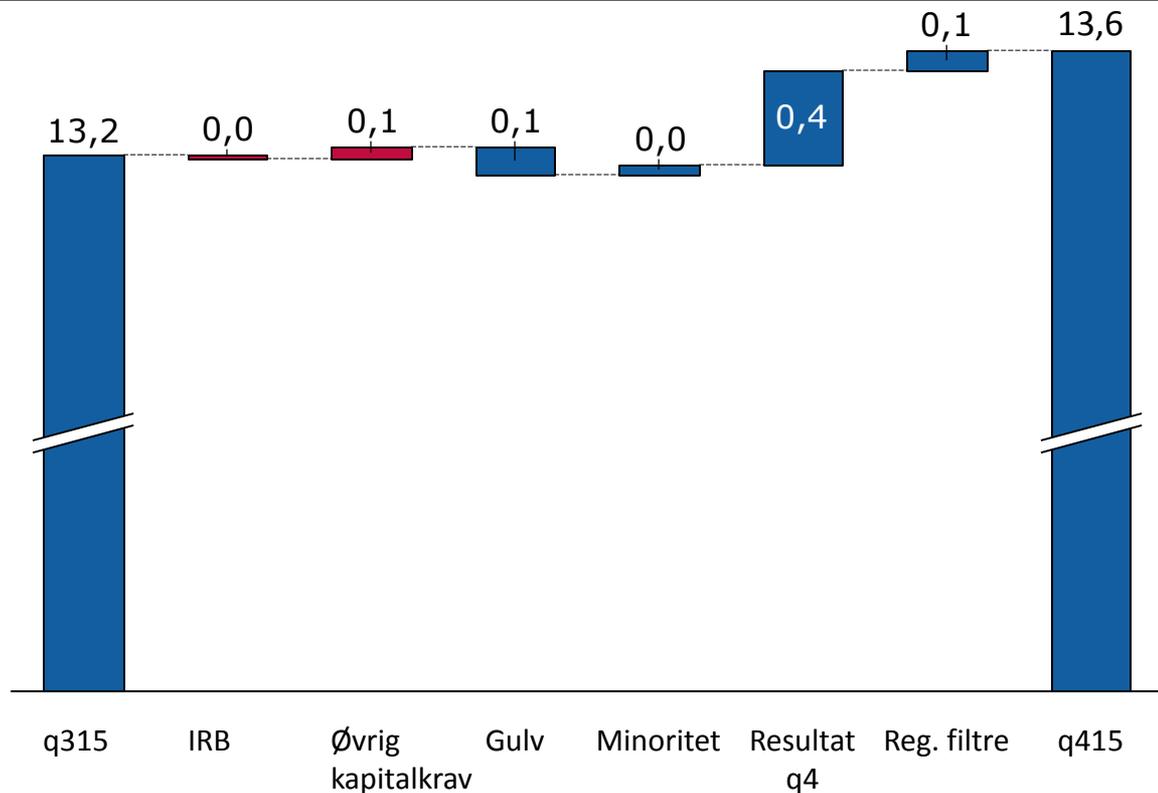

SpareBank 1 SMNs lån fordelt på engasjementsstørrelse og andel EAD (Exposure At Default)

Konsernet styrket ren kjernekapitaldekning med 40 punkter i q4 2015

Utvikling ren kjernekapitaldekning

Endringer i Q4 15

40 punkter i styrket kjernekapitaldekning påvirkes av engangshendelser.

- Liten endring i kapitalkrav fra driften
- Økt gulv
- Justering av beregning av tellende andel minoritetsinteresser
- Skjevdeling av utdeling styrker kjernekapitalen
- Gevinst Visa

Bedret soliditet

Kapitaldekning		
<i>NOK mill.</i>	31.12.15	31.12.14
Ren kjernekapital	12.192	10.674
Fondsobligasjon	1.796	1.707
Kjernekapital	13.988	12.382
Tilleggskapital	2.390	2.555
Sum ansvarlig kapital	16.378	14.937
Kapitalkrav kreditrisiko IRB	4.082	4.748
Gjeldsrisiko, egenkapitalrisiko	74	398
Operasjonell risiko	457	416
Engasjementer beregnet etter standardmetoden	1.805	1.971
CVA	106	92
Overgangsordning Basel II	634	0
Minimumskrav ansvarlig kapital	7.157	7.625
Beregningsgrunnlag	89.465	95.317
Ren kjernekapitaldekning	13,6 %	11,2 %
Kjernekapitaldekning	15,6 %	13,0 %
Kapitaldekning	18,3 %	15,7 %

Nøkkeltall

Siste 3 år

	31.12.15	31.12.14	31.12.13
Rentemargin	1,46	1,52	1,40
Provisjonsinntekter og avk. fin. inv.	1,56	1,89	1,51
Driftskostnader	1,50	1,52	1,57
Resultat	1,52	1,89	1,34
Kjernekapitalandel eks hybridkapital	13,6 %	11,2 %	10,0 %
Kjernekapitalandel	15,6 %	13,0 %	11,3 %
Kapitaldekning	18,3 %	15,7 %	14,7 %
Utlånsvekst (inkl. Boligkreditt)	5,8 %	7,3 %	10,2 %
Innskuddsvekst	5,6 %	8,5 %	9,2 %
Innskuddsdekning	68 %	67 %	70 %
PM-andel utlån	63 %	62 %	60 %
Kostnader / inntekter	50 %	44 %	54 %
Egenkapitalavkastning	10,7 %	15,1 %	11,7 %
Tap i % av utlån	0,14 %	0,08 %	0,06 %

Nøkkeltall egenkapitalbevis (konserntall)

Siste 5 år (korrigert for gjennomførte emisjoner)

	2015	2014	2013	2012	2011
Egenkapitalbevisbrøk	64,0 %	64,6 %	64,6 %	64,6 %	60,6 %
Antall EKB (mill)	129,83	129,83	129,83	129,83	102,76
Børskurs	50,50	58,50	55,00	34,80	36,31
Børsverdi (mill kr)	6.556	7.595	7.141	4.518	3.731
Bokført EK per EKB	67,65	62,04	55,69	50,09	48,91
Resultat per EKB, majoritet	7,02	8,82	6,92	5,21	6,06
Utbytte per EKB	2,25	2,25	1,75	1,50	1,85
Pris/Inntjening	7,19	6,63	7,95	6,68	5,99
Pris/Bokført egenkapital	0,75	0,94	0,99	0,69	0,74